

ZPRAVODAJ

ekologických nevládních
organizací

DŮLEŽITÉ ZÁKONY – ŠUMAVA A VEŘEJNÁ PROSPĚŠNOST

Z připravovaných zákonů, které nyní procházejí legislativním procesem, považuji za nejzásadnější pro budoucnost zeleného hnutí zákon o Národním parku Šumava a komplex zákonů, které mají „sladit“ nový občanský zákoník se zbytkem právního řádu.

Parlament opět jedná o omezení rozsahu ochrany přírody na Šumavě, přičemž poněkud chaoticky se překrývající návrhy a doplnění návrhů zákonů o omezení ochrany by mohly v krajním případě vést až k tomu, že Šumava ztratí mezinárodně uznávaný status národního parku. Nejde však podle mého názoru „jen“ o Šumavu. Pokud se ukáže, že lokální ekonomické zájmy jsou schopné s podporou napříč politickým spektrem prosadit radikální omezení ochrany v našem největším národním parku, lze očekávat, že útoky proti ochraně přírody i životního prostředí se budou stupňovat.

Nový občanský zákoník, který stejně jako prováděcí zákony k němu nabude účinnosti 1. 1. 2014, se dotýká všech občanů. O podobě prováděcích zákonů zdaleka ještě není rozhodnuto, ale je zřejmé, že mnohé detaily z této komplexní legislativy budou mít zásadní dopad na podmínky pro práci neziskového sektoru.

Momentální situace je taková, že vláda schválila přesun rejstříku občanských sdružení (budoucích spolků) zpod správy ministerstva vnitra k soudům. Současně bude tento rejstřík otevřen veřejnosti. Konečně, se tak snad podaří splnit dlouhodobé přání řady občanských sdružení, kterým nevyhovuje netransparentní způsob, kterým ministerstvo vnitra tento rejstřík vede.

Ještě v ranější fázi je úprava daňových zákonů. Ministerstvo financí v souvislosti s nově zaváděným tzv. statutem veřejné prospěšnosti, zakotveným v novém občanském zákoníku, do návrhu novelizace zákona o daních z příjmů vložilo velmi komplikované (i na poměry daňové legislativy) a k neziskovému sektoru převážně nevstřícné změny, aniž by je odpovídajícím způsobem odůvodnilo z hlediska kalkulace přínosů a nákladů. Zvláště upozorňuji na to, že má být omezen okruh organizací, jejichž dárci si mohou odečíst hodnotu daru z daňového základu.

Nicméně prostoru ke změně všech těchto navrhovaných zákonů je stále hodně, a to k lepšímu i k horšímu. Proto přejí nám všem hodně sil při prosazování zelenější budoucnosti.

Úvod

Aleš Ziegler, Zelený kruh

Petra Humlíčková

Několik let jsem kombinovala doktorské studium na Právnické fakultě s prací pro Zelený kruh na pozici koordinátorky legislativního centra. Právě díky této pozici jsem měla možnost „přičichnout“ si k několika rozmanitým tématům – legislativnímu procesu, zapojování veřejnosti, věcem spojeným s výstavbou a územními plány nebo úpravě občanských sdružení v novém občanském zákoníku. Nyní pracuji jako „zelený“ advokátní koncipient.

Proč ses vůbec začala věnovat tématu účasti veřejnosti v rozhodování o životním prostředí?

Jako spousta věcí v životě to bylo souhrou náhod, kterým člověk jde naproti. Ve škole jsme se naučili, že právo účastnit se má každý, do jehož práv a právem chráněných zájmů je rozhodování a zasaženo. Takže jsem si myslela, že vlastně každý, kdo se cítí rozhodováním dotčen, má právo se jej také účastnit. O to větší bylo moje překvapení, když jsem poprvé v rámci jedné z letních škol potkala praktiky z nevládních organizací a dozvěděla jsem, jak úzce je toto oprávnění v Čechách v praxi vykládáno. Napsala jsem si proto na to téma diplomku a i díky ní jsem se dostala do Zeleného kruhu, který má právě téma účasti veřejnosti jako jednu ze svých „vlajkových lodí“, takže jsem se postupně dozvíдалa víc a víc.

A jak hodnotíš současný stav v přiznávání těchto práv veřejnosti v České republice?

Jako frustrující pro všechny strany. Je to takový taneček, kdy se udělá jeden krok sem, jeden krom tam a pak ještě krůček trochu našikmo. Investoři se u nás ještě pořád nenaučili smysluplně komunikovat o svých záměrech a pochopit roli aktivních občanů, na úřady se kladou čím dál větší nároky na formální stránku jejich rozhodování. Ale samotný obsah jakoby pořád unikal. Aktivní občané, kteří se chtějí vyjadřovat ke svému okolí, úřady i soudy neustále dělí na ty, kteří jsou k tomu oprávněni a na ty, kteří oprávněni už nejsou, namísto toho, aby se zabývali tím, co jim tito občané skutečně věcně říkají, tj. že tento záměr v daném místě není potřebný, bude mít jiné dopady než tvrdí investor nebo že je to celé divně předraženo. Přitom tito lidé věnují této práci svůj čas, odborné znalosti a mnohdy i nemalé finanční prostředky, o tom, že jim na rozhodnutí skutečně záleží, že jsou jím „dotčení“ tedy není podle mého názoru nejmenších pochyb.

V praxi se tak návrh na téměř úplné zbavení práva veřejnosti účastnit se řízení sice nepodaří prosadit do novely zákona, za to se ale dále a dále zpřesňuje, kdo, kdy a co může říct bez toho, aby se o smyslu tohoto sdělení někdy uvažovalo komplexně. Sjezdovka uprostřed národního parku se tak do územního plánu nezakreslí, ale prosadí se aspoň vlek, který se posoudí a pak se uvidí.

Do teď si pamatuji na výzkum, který jsem četla právě při psaní diplomové práce. Ve státech, kde mají lidé důvěru ve stát, jsou zároveň velmi aktivní a ví, že pokud má stát nějaký problém, musejí ho řešit oni sami. V zemích, kde lidé státu „nevěří“, považují ho za slabý, nefunkční či zkorumpovaný, jsou naopak ve většině poměrně pasivní a čekají, až za ně tyto problémy vyřeší někdo jiný. Je to trochu jako otázka, zda byla dřív slepice nebo vejce, ale fungující stát a aktivní občané jsou dvě spojené nádoby. Větší zapojování veřejnosti by tak umělo řešit mnoho českých problémů i mimo oblast samotné ochrany životního prostředí.

Účastnila ses i zapojování veřejnosti ve velmi specifické oblasti – při hledání lokality pro hlubinné úložiště odpadu.

Ano, právě jako zástupce Zeleného kruhu jsem se stala členkou velmi zajímavé skupiny pro dialog o hlubinném úložišti, která funguje už dva a půl roku. Členy této pracovní skupiny jsou starostové lokalit zvažovaných pro hlubinné úložiště, místní ekologické organizace i zástupci z parlamentu a

úřadů. Zástupci jednotlivých lokalit vstupovali do této pracovní skupiny s poměrně jasným cílem, kterým bylo posílit postavení obcí v procesu výstavby hlubinného úložiště. Zní to asi zvláště, ale u takto závažného projektu se alespoň podle stávajících předpisů na názor obcí nikdo moc neptá. Že je tento stav neudržitelný, přitom ukazují zahraniční zkušenosti, trvalé úložiště hlubinného odpadu se nepodařilo bez souhlasu místních občanů vybudovat ještě v žádné zemi. Naopak nejdále jsou v procesu výběru lokality pro hlubinné úložiště ve Švédsku, kde měly obce právo kdykoliv v rámci procesu říct, že se jej již dále nebudou účastnit. Proč je toto právo obcí tak důležité? Musíme si uvědomit, jak nerovnými partnery jsou obce při vyjednávání. S obrovskými ministerstvy se stovkami úředníků a vysoce specializovanými úřady mají jednat starostové mnohdy velmi malých obcí. Právě posílení práv obcí by podle mého názoru pozice obou stran alespoň částečně narovnal.

Pracovní skupina proto po celou dobu své existence intenzivně pracovala na návrhu, který by právo obcí posílil i v české legislativě. Zástupci jednotlivých resortů veřejně a opakovaně deklarovali, že posílení práv obcí v zákoně je v současné době neprůchozí, ale oni slibují, že bez souhlasu obcí v pracích na výběru lokality hlubinného úložiště pokračovat nebudou. A jak už to tak bývá, tyto sliby nedodržely a v březnu letošního roku si požádali o souhlas s prováděním průzkumných prací v první lokalitě.

Jak na takový vývoj reagovali členové této skupiny?

Pracovní skupinu tento postup velmi zasáhl. Pokud bylo možné říct, že v ní díky několika letům společné práce rostla vzájemná důvěra, ocitl se tento vztah opět pod bodem mrazu. Zástupci jednotlivých lokalit proto připravili výzvu „K hlubinnému úložišti férově“, ve které opakují své poměrně jednoduché požadavky pro další jednání o tak strategickém a dlouhodobém záměru, jakým vyhledávání hlubinného úložiště bezesporu je. Tuto aktivitu během prvních dnů podpořily desítky různých subjektů. Je to podle mého názoru důkazem nového fenoménu, kdy takto závažná rozhodnutí již nebudeme možné činit silou a bez podpory lidí v daném regionu. Teď už jen záleží na tom, za jak dlouho si tuto skutečnost uvědomí i státní orgány a přestanou opakovat chyby z Německa nebo USA, kde se hlubinné úložiště také snažili prosadit silou.

Veřejnost totiž může, a podle mých zkušeností tak i činí, působit na to, aby přijatá rozhodnutí byla, co nejkvalitnější. U hlubinného úložiště radioaktivního odpadu se přitom bavíme o stavbě, která by měla fungovat a být bezpečná několik tisíc let. Vláda i my všichni ostatní bychom si proto měli uvědomit, že nejde jen o plnění nějakého úkolu či vládního usnesení, ve kterém je napsáno, kdy a kolik možných lokalit bude vybráno, ale o rozhodnutí, které nás ovlivní na mnoho let dopředu. Těch mnoho let je přitom řádově vyšší než u všech ostatních záměrů, o kterých dnes běžně rozhodujeme.

CO SE DĚJE?

Zelený kruh, Calla a další: [60 asociací a organizací žádá lepší ovzduší](#)

Zelený kruh se spolu s dalšími 59 evropskými organizacemi v otevřené výzvě upozornil, že je potřeba, aby rok 2013 byl "Rokem ovzduší" Evropské unie skutečně a ne jen na oko. Žádáme ambiciózní cíle pro redukci emisí stávajících i nových polutantů ve Směrnici NEC, přijetí sektorových

opatření pro omezení emisí všech významných zdrojů a v neposlední řadě posílení a lepší vymahatelnost dodržování emisních limitů. Aktuálnost výzvy je potvrzena opětovně krizovou emisní situací na Ostravsku.

Hnutí DUHA: [Česká republika kulhá pozadu v žebříčku recyklace](#)

Evropská Agentura pro životní prostředí (EEA) připravila zprávu o recyklaci v EU. Ministerstvo životního prostředí v ČR uvádí, že recykluje 31 %

komunálního odpadu. Ale nejlepší evropský stát – Rakousko – znovu používá 63 % odpadků. Německo na druhém místě recykluje 62 %, Belgie 58 % a Nizozemsko i Švýcarsko 51 %. Jednatřicetiprocentní česká recyklace je dokonce nižší než průměr EU (35 %).

Související: **Arnika:** [Nová zpráva o nakládání s komunálními odpady](#)

Související: **Hnutí DUHA:** [Doporučení, jak u nás zlepšit recyklování](#)

Hnutí DUHA: [Desítky ředitelů evropských národních parků žádají ministra Chalupu a poslance o záchranu Šumavy](#)

Experti varují před změnou národního parku na lunapark. Více než 70 ředitelů národních parků, ředitelů vědeckých a dalších odborných institucí z celé Evropy píše ministru Chalupovi, aby nepodkopával ochranu vzácné divoké přírody na Šumavě. V otevřeném dopisu zaslaném současně ministru zahraničí a poslancům varují významné osobnosti ministra, aby návrhy nových předpisů nezpůsobil zničení vzácné šumavské přírody.

Arnika: [Spolana musí skoncovat s toxickou rtutí do konce roku 2014](#)

Toxickou rtuť k výrobě chloru nesmí Spolana Neratovice po roce 2014 používat. Rozhodl o tom, i díky připomínkám sdružení Arnika, středočeský krajský úřad, který odmítl žádost chemičky o oddálení termínu pro modernizaci výrobní linky. Zastaralou technologii totiž chtěla Spolana používat až do roku 2020, což by způsobilo další ohrožení životní prostředí i zdraví lidí emisemi nebezpečného těžkého kovu. Už loni se mluvčí Spolany vyjádřil, že budou rozhodnutí úřadu respektovat.

Děti Země: [Hledají se kandidáti na Ropáka a Zelenou perlu](#)

Děti Země vyhlásují 21. ročník ankety o antiekologický čin Ropák roku a 18. ročník ankety o antiekologický výrok Zelená perla roku. Kandidáty může do úterý **2. dubna** 2013 na jejich adresu či na jejich e-mail dz.brno@ecn.cz posílat kdokoliv, pokud uvede jejich jména a důvod navržení, resp. citaci výroku.

ČSO: [Evropský parlament zemědělské krajiny nepomohl – teď je na řadě Evropská rada](#)

Poslanci evropského parlamentu měli 13. března poprvé možnost podílet se na reformě Společné zemědělské politiky. Bohužel jejich hlasování

příliš pozitivních změn nepřineslo. Na tahu je nyní Evropská rada, která bude 18. března rozhodovat o tom, zda bude Společná zemědělská politika skutečně podporovat trvale udržitelné zemědělství.

Související: **Calla:** [Společná zemědělská politika](#)

Pro-Bio: [Vyžadujeme právo znát, co naše jídlo obsahuje](#)

Bezpečné výrobky, dostatek informací o nich a možnost volby z řady produktů – jen několik bodů, které jsou zmiňovány v souvislosti s právy spotřebitelů a Světovým dnem spotřebitelských práv, který se konal 15. března. Biopotraviny jsou řadou spotřebitelů vnímány jako něco výstředního. A přitom je tomu zcela naopak. Přirozeným způsobem vyrobené jídlo konzumovaly všechny generace našich předků, vyjma těch posledních. „Používání průmyslové chemie v zemědělství se týká jen posledního století. Do té doby vlastně všichni lidé jedli biopotraviny. Nejsou tedy ničím, co bychom měli považovat za módu posledních let,“ říká Kateřina Nesrstová, manažerka PRO-BIO. Podle ní jsou biopotraviny zdaleka nejbezpečnějšími na trhu. Mají totiž za sebou nejdelší „klinickou studii“ provedenou na lidské populaci.

Calla, Jihočeské matky a další: [Jádro – kdo bude ručit?](#)

Ekologické organizace u příležitosti druhého výročí havárie v jaderné elektrárně Fukušima vyzvaly předsedkyni Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Danu Drábovou, aby se zasadila o nezbytné změny v odpovědnosti za jadernou škodu. ČEZ má atomovým zákonem omezené ručení jen do výše 8 miliard korun, pojistit se pak musí na pouhé 2 miliardy korun. Oproti tomu škody po těžké havárii atomových reaktorů mohou dosáhnout astronomických částek - po Fukušimě stejně jako po Černobyli škody přesáhnou 4 biliony korun.

Související: **Greenpeace:** [Za havárii ve Fukušimě platí její oběti, ne ti, kdo ji způsobili](#)

Související: **Jihočeské matky:** [Petice za povinné ručení za jaderné škody](#)

Související: Tisková zpráva starostů a občanských sdružení z lokalit vybraných pro hledání hlubinného úložiště jaderných odpadů: [K hlubinnému úložišti férově](#)

Změna Klimatu: [Globální oteplování otevře nové přepravní trasy v Arktidě](#)

Až dosud byly arktické vody přístupné jen speciálně upraveným ledoborcům. V polovině století by ale Arktidou mohly proplouvat i obyčejné lodě. Z ekonomického hlediska je to vzrušující příležitost. Z pohledu bezpečnosti a ochrany životního prostředí Arktidy to budí obavy. Každoroční tání ledu však podle vědců nasvědčuje tomu, že ledová pokrývka severu bude tak tenká, že dnes běžný ledoborec si bude moci pohodlně zkrátit cestu přímo přes Severní pól.

AutoMat: [Tisková konference zahájila kampaň Do práce na kole 2013!](#)

Tisková konference v Americkém centru v Praze zahájila celostátní kampaň Do práce na kole 2013. Manažerka Iva Nevečeřalová z občanského sdružení Auto*Mat na ní představila grafickou podobu plakátů, video i soutěžní trička, která dostanou všichni zaregistrovaní účastníci. Slovo "Šlapu" se stalo klíčovým heslem letošní kampaně. Objevuje se na tričkách, plakátech, bannerech a zazní i ve videu. "Dali jsme si za cíl přilákat pozornost lidí, a proto jsme zvolili dvojsmyslný a provokativní slogan. Doufáme, že kampaň osloví nové tváře a do práce na kole nás bude jezdit ještě víc, než v předchozích ročnících," vysvětlila Iva Nevečeřalová.

AutoMat: [Bém přiznal prodražení Blanky. Uzná konečně prohranou sázku?](#)

Bývalý primátor hlavního města Pavel Bém dne 21. března poprvé připustil, že tunel Blanka se prodražil. Přestože současné vedení Prahy o tom mluví již řadu měsíců, bývalý primátor prodražení odmítal. Iniciativa Auto*Mat znovu vyzvala Béma, aby splnil svůj slib a odpracoval padesát hodin ve prospěch obyvatel města. Bém uzavřel s Auto*Matem v roce 2007 sázku, že se Blanka neprodrazí. Pražané mohou posílat na web Auto*Matu své návrhy, jak přesně by si měl bývalý primátor veřejně prospěšné práce odsloužit.

Veronica a další: [Hodina Země 2013](#)

V sobotu 23. března proběhl sedmý ročník celosvětového happeningu upozorňujícího na problematiku změny klimatu a inspirující k intenzivnější ochraně životního prostředí. Po celém světě se zapojilo na 6500 měst a společně s nimi zhasly stovky milionů lidí. V České

republice akci podpořilo zhruba 140 obcí, 130 firem a tisíce jednotlivců. Akci podpořila řada památek, mezi jinými i Pražský hrad, Tančící dům, Vítkovické pece nebo Štramberská Trúba. Inspirovat fotografie si můžete shlédnout [zde](#).

Arnika: [Patronát nad studánkou v lese v Havířově převzaly stovky dětí](#)

Patronát nad jednou z havířovských studánek dne 22. března ve spolupráci s Arnikou převzaly stovky žáků Základní školy Gorkého. I přes novou sněhovou nadílku se asi třicet z nich vydalo přímo do lesa u Letního kina a jako pomyslný dárek ke Světovému dni vody (22. března) okolí studánky uklidili. Pramen pak přihlásili do Národního registru pramenů a studánek. Další program s přednáškou se pak přesunul do prostor školy. V následujících měsících žáci postaví nad přírodním zdrojem vody střechu a upraví jeho okolí.

Děti Země: [Na Hradě už nikoli anti-zelená ale mimozelená](#)

Odcházející prezident Václav Klaus ekologické problémy popíral a byl posedlý bojem s ekology a ekologickými organizacemi. Miloš Zeman existenci ekologických problémů nepopírá, na jejich řešení se ovšem s ekology neshodne.

Greenpeace: [Další ničitel indonéských deštných pralesů](#)

Asia Pacific Resources International Holdings Limited, neboli APRIL, je druhým největším producentem papíru a celulózy a nyní nyní největším ničem. Již se jí podařilo zničit sumaterský deštný prales, který je mimo jiné přirozeným životním prostředím pro sumaterského tygra, zneprátelel si místní komunity a dlouhodobě neplnit své proklamované cíle stát se 100 % závislou pouze na vláknech vlastních plantáží. Greenpeace zaslala mapy zachycující oblasti, kde společnost v poslední době zničila několik tisíc hektarů pralesa a rašelinišť a poslala dopis zákazníkům firmy APRIL.

Společnost pro zvířata: [Zákaz chovu březích prasnic v individuálních klecích](#)

Od 1. ledna 2013 je v EU zakázáno používat individuální klece/kotce pro březí prasnice pro všechna hospodářství/ustájení. Obdrželi jsme zprávu od CIWF (Compassion in World Farming, organizace, která usiluje o etické zacházení

zvířat), kde zmiňují, že 17 zemí zákaz není schopno dodržet, a připravují se emailové akce na příslušné země.

Společnost pro zvířata: Podpořte s námi lepší zacházení s krávy pro chov na mléko

Až 40 % dojnic bývá v ČR odváženo na jatka již po 3. nebo 4. otelení, tj. ve věku 5 – 6 let, i když délka jejich přirozeného života je 20 let. Rozšířené jsou zdravotní problémy, jako je mastitida (zánět vemene), nemoci končetin a kulhání či neplodnost. Chybí možnost pohybu a pastvy na pastvinách.

Připojte se a podpořte s námi evropskou kampaň Happy Cows, jejím cílem je zavedení předpisu pro zlepšení podmínek života dojnic, více [zde](#).

REKONSTRUKCE STÁTU: Unikátní protikorupční projekt politiků, byznysu a občanů je tu

Politici zleva zprava, nevládní organizace, byznysmani a experti se spojili, aby změnili stav české společnosti. Cílem projektu je do konce tohoto volebního období prosadit 9 klíčových zákonů, které pomohou zlepšit fungování státních institucí a politických stran tak, aby se nám všem v tomto státě dýchalo lépe.

LEGISLATIVA

Poslanecká Sněmovna

Sněmovní výbory zemědělský a pro životní prostředí projednávaly návrh zákona o NP Šumava. Návrh, předložený Plzeňským krajem, značně omezuje rozsah ochrany přírody v národním parku.

Sněmovna v prvním čtení schválila senátní novelu zákona o zemědělském půdním fondu, která snižuje a v některých případech ruší poplatky za vynětí půdy z fondu pro výstavbu průmyslových staveb.

Senát

Senát schválil novelu zákona o odpadech, ovšem kvůli chybě došlo k nesouladu mezi zněním schváleným Senátem a Sněmovnou, přičemž senátní verze obsahuje navíc ustanovení, které přenáší odpovědnost za recyklaci solárních panelů z provozovatelů na výrobce. Prezident republiky ohlásil, že bude novelu vetovat, a její další osud je právně nejasný. Senát vrátil s rozsáhlým pozměňovacím návrhem Sněmovně návrh zákona o zvýšení transparentnosti akciových společností, který obsahuje zrušení tzv. anonymních akcií.

Exekutiva

Vláda schválila návrh zákona o veřejných rejstřících, který převádí rejstřík občanských sdružení (budoucích spolků) ze správy Ministerstva vnitra pod soudy a otevírá je veřejnosti. Do meziresortního připomínkového řízení MŽP vložilo návrh zákona o vyhlášení Národního parku Křivoklátsko.

Očekáváme

Schůze Sněmovny bude pokračovat po Velikonocích. Bude na ní projednána mj. Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2011. Výbory Sněmovny budou projednávat očekávané rozsáhlé pozměňovací návrhy k zákonu o NP Šumava a to, zda k němu zaujmou kladné stanovisko. Vláda bude rozhodovat o předložení zákona o statusu veřejné prospěšnosti a novely zákona o daních z příjmů, obsahující mj. změny ve zdanění neziskových organizací.

Probíhá SEA řízení k následujícím dokumentům

- Působnost MŽP, poslední změna v březnu 2013:

- **Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 - 2020** (stav – veřejné projednávání)
- **Program rozvoje Karlovarského kraje** (stav – oznámení)
- **Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 - 2020** (stav – oznámení)
- **Dopravní politika České republiky pro období 2014 - 2020 s výhledem do roku 2050** (stav – stanovisko)
- **Revidovaný Operační program Praha - Konkurenceschopnost, verze 4.0** (stav – oznámení)
- **Regionální inovační strategie Kraje Vysočina** (stav – podléhá dalšímu posuzování)

ZAHRANIČÍ

Tlak na stabilitu a transparentnost zelené energetiky

Na evropské úrovni se má v příštích měsících rozhodovat o budoucnosti evropské energetiky. Podle výrobců energie a analytiků by neměla politická rozhodnutí ohrožovat stabilitu a přehlednost prostředí, ve kterém se investoři pohybují. Evropský parlament se 11. března odpoledne během svého plenárního zasedání zabýval mimo jiné energetickou cestovní mapou do roku 2050. Parlamentní výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) připravil [zprávu](#), ve které například vyzývá k přijetí závazných cílů pro obnovitelné zdroje energie (OZE) a snižování emisí skleníkových plynů do roku 2030. Eurospolanci budou po Komisi pravděpodobně také vyžadovat přijetí dlouhodobých změn v systému emisního obchodování (EU ETS), který se dlouhodobě potýká s příliš nízkou cenou uhlíku. Ve zprávě navrhuje zrychlení tzv. lineárního redukčního faktoru a stanovení výchozí ceny pro dražbu povolenek. Upozornil například, že v současné situaci se provozování starých uhelných elektráren jeví jako výhodnější než stavba účinnějších plynových zařízení. Obnovitelné zdroje se pak musí spoléhat na podporu ze strany států, protože jinak by k investicím do jejich rozvoje chyběla dostatečná motivace. V roce 2011 se podle průzkumu německého Sdružení energetiky a vodárenství (BDEW) 61 % lidí domnívalo, že rozvoj OZE je příliš pomalý, zatímco pouze 6 % tvrdilo, že je příliš rychlý.

Euractiv.cz: [Zelená energetika potřebuje stabilní a transparentní prostředí, shodují se experti](#)

Požadavek na změny v systému emisního obchodování

Evropský parlament hlasoval o zprávě ITRE k cestovní mapě pro přechod k nízkouhlíkové ekonomice do roku 2050. [Zpráva](#) výboru není závazná, přichází ovšem s poměrně silnými požadavky. Navrhuje úpravu tzv. lineárního redukčního faktoru, na jehož základě se množství povolenek každý rok snižuje o 1,74 %. Jeho zvýšení je prozatím plánováno od roku 2021. Podle ITRE by však změna měla přijít co nejdříve, tak aby byl splněn požadavek na snížení emisí CO₂ do roku 2050 (80 až 95 % oproti roku 1990).

Eurelectric prý konkrétně preferuje zvýšení lineárního redukčního faktoru na 2,3 %. Investorům to prý dodá potřebnou jistotu, že EU myslí svůj závazek ke snižování emisí opravdu vážně. Zpráva ITRE Komisi také vyzývá, aby zhodnotila, zda bude přínosné stanovit výchozí cenu pro dražbu povolenek. Na základě toho by pak mohla exekutiva vytvořit pevnější hranice pro cenu uhlíku.

Euractiv.cz: [Europoslanci žádají strukturální změny v systému emisního obchodování](#)

Úspory potřebují dlouhodobou podporu

Pokud budou nadále fungovat podpůrné programy pro financování energeticky úsporných rekonstrukcí budov, do roku 2030 by mohlo být v České republice renovováno téměř 60 % bytových jednotek. Znamenalo by to absolutní úspory ve výši 32 PJ ve srovnání s rokem 2011. Pro srovnání se to rovná více než 2,5 milionům

tun uhlí. Takové výsledky přinesla studie poradenské společnosti Porsenna, kterou zadaly asociace výrobců tepelných izolací a systémů. Celková spotřeba energie v budovách v České republice představuje 360 PJ ročně, což je 30 % celkové konečné spotřeby energie. Velkou část této spotřeby (227 PJ) mají na kontě budovy určené k bydlení. V roce 2012 bylo v ČR komplexně zatepleno téměř 23 % všech obydlených bytových jednotek. Podle předpokladů studie se do roku 2020 tento podíl zvýší na téměř 45 %. Většina bytů tak nadále bude nezateplena – po roce 2030 by to platilo pro 1 milion bytových jednotek. Pozornost si prý v této souvislosti zaslouží zejména rodinné domy, které v současné době tvoří polovinu všech nezateplených bytových jednotek. V roce 2012 bylo plně renovováno 11 % rodinných domů v ČR, pro rok 2020 studie předpokládá číslo 22 %. Pro zateplení všech budov by byly zapotřebí investice ve výši asi 1 bilion korun, pokud by byla opatření realizována do roku 2030. Euractiv.cz: [Úsporné rekonstrukce budov prý potřebují dlouhodobou a stabilní podporu](#)

ČR v recyklaci odpadu zaostává za průměrem EU

V roce 2011 bylo 40 % komunálního odpadu v EU recyklováno nebo zkompostováno. Oproti roku 2001 se podíl takto zpracovaného odpadu zvýšil více než o třetinu. Každý obyvatel EU za rok 2011 průměrně vyprodukoval 503 kilogramů odpadu. Na jednoho Čecha pak připadá výrazně méně – 320 kg. V recyklaci však Česká republika stále zaostává. Z veškerého odpadu, který byl v EU vyprodukován, skončilo 37 % na skládce. Další 23 % bylo spaleno a o něco více (25 %) bylo určeno k recyklaci. Zbytek (15 %) byl zkompostován. Ukázal to výzkum Eurostatu, jenž byl zveřejněn tento týden. Za posledních deset let se v EU při nakládání s odpadem do značné míry přestaly využívat skládky. V roce 2001 na ně putovalo ještě 56 % odpadu. Zvyšuje se naopak podíl recyklace a kompostování – v roce 2001 to bylo 17 %, respektive 10 %. Statistické údaje pro Českou republiku se poněkud liší. Podobně jako v dalších nových členských státech je valná většina odpadu přepravována na skládky (65 %). V zemích EU, jako je Německo, Belgie nebo Švédsko, se přitom na skládku dostane jen zanedbatelné 1 % odpadků. Naopak v Rumunsku či Bulharsku je to dokonce více než 90 %. V Česku jsou potom využívány skládky a metoda

spalování (18 %) na úkor recyklování. Kopětovnému využití je posláno jen 15 % odpadu. Ke zpracování odpadu se navíc téměř nepoužívá kompostování (2 %). To přitom v některých státech představuje významný podíl nakládání s odpadem, a to hlavně v Rakousku, Nizozemsku a Belgii. Průměrný Čech za rok 2011 vyprodukoval 320 kilogramů odpadu. Tím se Česká republika řadí pod průměr EU (503 kg). Největší množství odpadků podle údajů za rok 2011 generují Dánové, a to více než 700 kilogramů. Za nimi se umístili obyvatelé Lucemburska, Kypru a Irska. Nejmenší produkci odpadu se obecně vyznačují země střední a východní Evropy. Kromě České republiky se to týká například Slovenska, Polska a Estonska. Euractiv.cz: [Česká republika v recyklaci odpadu zaostává za průměrem EU, ukazuje Eurostat](#)

V Evropě dnes začíná platit zákaz prodeje kosmetiky testované na zvířatech

Ve středu 13. března začal v EU platit zákaz dovozu a prodeje kosmetiky testované na zvířatech. Tato nová legislativa je vítězstvím hnutí na ochranu zvířat, které o změnu legislativy usilovalo mnoho let. V březnu 2009 podle sedmého dodatku Směrnice o kosmetice nabyl účinnosti zákaz testování kosmetických výrobků a složek na zvířatech a také zákaz dovozu a prodeje kosmetiky a jejích složek, které byly na zvířatech testovány mimo země EU. Druhá část tohoto zákazu ovšem dosud obsahovala výjimky pro tři typy testů, které mohly probíhat na zvířatech. V České republice se tématu pokusů na zvířatech dlouhodobě věnuje organizace Svoboda zvířat. Barbora Bartušková Večlová, koordinátorka kampaně Za nahrazení pokusů na zvířatech ve Svobodě zvířat, vysvětluje, jak bude zákaz vypadat v praxi: „Výrobky, které jsou v současné době na trhu, zůstanou v prodeji, zákaz se týká pouze nových složek a výrobků. Ke všem testům kosmetiky prováděných na zvířatech jsou k dispozici alternativní metody, i když některé jsou zatím ještě ve stádiu schvalování.“

Svoboda zvířat: [V Evropě dnes začíná platit zákaz prodeje kosmetiky testované na zvířatech](#)

DOPORUČUJEME

I v roce 2013 vás budeme informovat o zajímavých akcích ekologických nevládních organizací a nejen jich. Podívejte se na **tipy z kanceláře Zeleného kruhu**.

Tipem Zeleného kruhu jsou pro měsíc duben jistě Ekologické dny, které se konají v posledních dvou týdnech v květnu v Olomouci. Jedná se o tradiční ekologickou akci, kde každý najde něco zajímavého. Můžete se těšit na zajímavé diskuze, besedy, prezentace neziskových organizací a mnoho dalšího. Rádi bychom také upozornili na dva semináře, které pořádá Zelený kruh, a které jsou určené především pro neziskové organizace. První z nich je zaměřen na nový občanský zákoník a jeho dopady na činnost neziskových organizací. Druhý se bude zabývat tématem advokační činnosti v kontextu rozvojových a ekologických nevládních organizací. Oba semináře se uskuteční 25. dubna v Barevné kavárně na Praze 2.

Doporučujeme

NA CO SE PODÍVAT

Arnika: [Desetina území Prahy změnila svůj účel. Změny najdete v nové databázi](#)

Přes tisíc změn pražského územního plánu mohou od 19. března zájemci najít v nově spuštěné a přehledné databázi, kterou sestavilo sdružení Arnika. Jde o ty, jež pražské zastupitelstvo řeší nebo řešilo od roku 2004. Celková plocha změn dosahuje 40 kilometrů čtverečních, což je rozloha zhruba tisíce Václavských náměstí. Navíc ovlivňují kvalitu života i hodnotu nemovitostí. Arnika nabízí poškozeným Pražanům, kteří chtějí účelovým změnám bránit, právní pomoc. Vznik databáze podpořil Fond Otakara Motejla.

Databáze je volně přístupná na <http://zmenyprahy.cz/>.

Čisté Nebe: [Ostravský Titanic – výstava smogových fotografií](#)

Výstavu s tímto názvem mají obyvatelé Ostravy možnost shlédnout v Centru stomatologie na Česobratrské ulici až do pátku 22. března 2013. Na výstavě jsou k vidění "smogové" fotografie ostravských fotografů Martina Straky a Petra Sznapky a malby žáků Základní umělecké školy Edvarda Runda. Proč se výstava jmenuje Ostravský Titanic a jaký má autor vztah k Ostravě? Přečíst si zajímavý rozhovor můžete na tomto [linku](#).

Zelený kruh: Výtvarná soutěž "Samá voda..."

Voda jako jeden z živlů planety nerespektuje hranice a proto je velmi důležité, abychom si v jejím využívání naučili spolupracovat a brát ohledy jeden na druhého. Z toho důvodu vyhlásila Organizace spojených národů rok 2013 mezinárodním rokem vodní spolupráce. Zelený kruh vyhláší 3. ročník výtvarné soutěže na téma: "Samá voda..." Výtvarná soutěž startuje 18. března a končí 24. května 2013. Autoři a autorky vítězných děl budou slavnostně vyhlášeni 4. června z podia během hlavního programu Ekofestivalu 2013 na náměstí Míru v Praze. [Více o soutěži zde](#).

CO SI PŘEČÍST

Nekonvenční a nechtěný: případ břídlíkový plyn

CDE a CEE Bankwatch Network vydali společně překladovou publikaci FoE France o břídlíkovém plynu, jeho rizicích, vlivech na ŽP a situaci v Evropě včetně ČR. Najdete ji pod odkazem: <http://cde.ecn.cz/dokumenty.shtml>.

[Nová studie: Česká republika spotřebuje za svými hranicemi dalších 18 500 čtverečních kilometrů půdy](#)

Česká republika spotřebuje v cizině dalších 18 500 čtverečních kilometrů půdy k vypěstování dovážených potravin, krmiv či textilu. Je to 44% z celkové rozlohy zemědělské půdy v ČR. Uvádí to

studie, kterou dnes vydává Hnutí DUHA se svými partnerskými organizacemi z jiných evropských zemí. Studii evropské půdní stopy – půdní plochy potřebné k produkci určitého výrobku – doplňuje [interaktivní mapa pro jednotlivé země](#).

Bioinstitut: [Ročenku ekologického zemědělství za rok 2011](#)

Ministerstvo zemědělství ČR ve spolupráci s ČTPEZ vydává ročenku, která sleduje stav ekologického zemědělství v ČR, informace o ekologických farmách a strukturu jejich produkce, výrobu, prodej a distribuci biopotravin, podporu EZ, kontroly EZ a další. Najdete ji [zde](#).

Změna Klimatu: [Nová kniha Zeemě](#)

"Globální oteplování už není jen hrozba filozofická či budoucí, dokonce už to vůbec není hrozba. Je to realita," konstatuje v úvodu své nejnovější knihy Zeemě zakladatel mezinárodní iniciativy 350.org Bill McKibben. V situaci, kdy je většina seriózních vědeckých doporučení nadále ignorována či přímo zpochybňována a mezinárodní společenství zatím nebylo schopno na stále hrozivější problém adekvátně zareagovat, představuje McKibbenovo zamyšlení příkladně věcnou analýzu skutečného stavu, v němž se nacházíme, a současně pokus o nalezení způsobu, jak se s reálným stavem věcí vyrovnat.

Konopa: [Jarní pěstitelská akce](#)

Jarní pěstitelská akce startuje akce 100kytek- aneb pěstujte konopí beze strachu. Leták se semeny technického konopí si mohou zájemci o legální pěstování této užitečné rostliny objednat u občanského sdružení [Konopa](#) do konce května. „Konopí se u nás tradičně selo pro zrno či vlákno na zahradách a políčkách nedaleko chalup. Pomáhalo čistit a kypřit půdu a chránilo zeleninu a další plodiny před nemocemi a škůdci. Podobné využití může určitě nalézt na mnoha zahradách i dnes," upřesňuje jeden z významů konopí pro malopěstitele agroporadkyně Konopy Hanka Gabrielová.

KDE SEHNAT PENÍZE

Nadační fond Hyundai: Otevřené grantové kolo pro rok 2013

Nadační fond Hyundai vyhlašuje otevřené grantové kolo pro rok 2013, které administruje Nadace Open Society Fund Praha. Priority a cíle Fondu jsou ochrana životního prostředí a

podpora občanské společnosti. Nadační fond Hyundai podpoří kvalitní projekty, které: zapojují veřejnost do rozhodování a rozvíjejí diskuze o veřejném zájmu, směřují ke zlepšování výkonu veřejné správy zejména v oblasti životního prostředí. [Bližší informace najdete zde](#).

Nadace VIA: [Leadership Aid](#)

Leadership Aid nabízí nyní možnost vstoupit do intenzivního asistenčního programu „Začni od sebe“, který je určen pro leadery ze všech typů NNO a z těch příspěvkových organizací, které působí v oblasti kultury. Nastavení programu vychází z našeho přesvědčení, že leadership každého z nás je autentická věc, proto si svou cestu musí najít každý sám. Nabízíme Ti pomoc při hledání Tvé vlastní cesty.

AKCE

Veronica: Školení k novému občanskému zákoníku

Přijďte **3. dubna** od 10 - 15 hod. na školení k novému občanskému zákoníku, který začne platit od roku 2014. Dům ochránců přírody, Panská 9, Brno. Informace: Jasná Flamiková, tel.: 775 12 06 16. [Více informací naleznete zde](#).

Fórum ochrany přírody: Webinář

Další on-line webinář, tentokrát o tom, k čemu nám jsou ekosystémové služby, se uskuteční 8. 4. od 17.00. Přednášet bude David Pithart, moderovat Jan Dušek. Bližší informace na webových stránkách www.forumochranyprirody.cz

Calla: Kroužkování ve Stromovce

Zveme Vás na první letošní přírodovědnou vycházku Kroužkování ve Stromovce, která proběhne v sobotu **13. dubna**. Průvodcem při pozorování, poslouchání, odchytu a kroužkování ptáků bude ornitolog Petr Veselý. Akce začíná v 8:30 na zastávce českbudějovické MHD Autocamping. Další informace v [pozvance](#).

Hliněné omítky a izolace ze slaměných balíků

Praktický workshop přímo na stavbě nízkorozpočtového a zároveň také nízkoeenergetického domu z přírodních a recyklovatelných materiálů **se uskuteční v pátek 12. dubna 2013 - neděle 14. dubna 2013**. Využití slámy a hlíny ve stavebnictví - vlastnosti

slaměných balíků a nepálené hlíny a různé konstrukční systémy - jejich výhody a nevýhody. Více informací se dozvíte na webových stránkách www.ekovesnice.cz.

Pozvánka na veletrh FOR PETS 2013

Nadace na ochranu zvířat – hlavní partner veletrhu FOR PETS. Ve dnech od **11. – 14. dubna 2013** proběhne již třetí ročník veletrhu chovatelských potřeb pro domácí zvířata FOR PETS v PVA EXPO PRAHA v Letňanech. Veletrhu FOR PETS se pravidelně zúčastňuje více než sto vystavovatelů z České republiky i ze zahraničí. Veletrh je zaměřen na všechny domácí mazlíčky - kočky, psy, hlodavce, ale také na terarijní a exotická zvířata či akvaristiku. Veletrh umožní návštěvníkům nahlédnout opět do novinek a trendů v oblasti krmiv, veterinárních přípravků a chovatelských potřeb.

Ekologická pouť k bažině

Drnovice, parkoviště před Obecním úřadem, **13.04.2013** od 13:30 hod. Tradiční drnovickou Ekologickou pouť k bažině doprovodí vernisáže výstav Jindřicha Štreita Vesnice mezi světlem a tmou (s autorem zároveň proběhne beseda) a studentů FSS MU Socialismus v očích mikroregionu Dražanská vrchovina. Následně vystoupí hudební skupiny Suva Duajer a Torzo (Vyškovské desátky) a na didgeridoo zahraje Filip Kačer. [Více zde](#).

Konference Jezera a mokřady ve zbytkových jamách po těžbě nerostů

Konference se uskuteční **16. dubna 2013 (úterý) - 18. dubna 2013 (čtvrtek)**. Je zaměřená na problematiku hydrických rekultivací těžebních jam - především po těžbě hnědého uhlí. Jedním ze způsobů rekultivace těžebních jam po těžbě nerostů je jejich zaplavení a vytvoření jezer s volnou vodní hladinou nebo podmačených mokřadů. [Více zde](#).

Automat: Velká jarní cyklojízda

Blíží se nám Velká jarní cyklojízda 2013, která se uskuteční **20. 4. 2013** v 15:00 na Náměstí Jiřího z Poděbrad. Že bude opravdu Velká, o tom není pochyb. Počty účastníků Velkých cyklojízdy rok od roku stoupají spolu s růstem množství těch, kteří objevují kvality dopravy v sedle bicyklu. Pokoříme letos dosavadní rekordy? Více o tom, na co se můžete těšit, [najdete zde](#).

Ecoworld

Veletrh Ecoworld se uskuteční **19. - 21. 4. 2013**. Jde v pořadí o již 5. veletrh ekologie a trvale udržitelného rozvoje. Více o programu najdete na webových stránkách <http://www.festivalevolution.cz/ecoworld>.

Zelený kruh: Seminář k novému občanskému zákoníku

Seminář se uskuteční **25. dubna** od 13:30 v Barevné kavárně na Londýnské 30, Praha 2. Nový Občanský zákoník začne platit od 1. 1. 2014. Změny v OZ, se dotknou fungování občanských sdružení a jejich zástupci by měli být na tyto změny připraveni. Právě jim je seminář určen. Seminář je bezplatný pro členy ZK, pro ostatní je cena 400 Kč. Více o programu [zde](#).

Zelený kruh: Seminář o advokační činnosti (lobbyingu),

Seminář se uskuteční **25. dubna** od 9:30 do 12:30 v Barevné kavárně na Londýnské 30, Praha 2. Seminář je bezplatný. Zaujímá Vás: Co je advokační činnost? K čemu ji můžu využít ve svojí organizaci například při plánování kampaní? Jak funguje a jaké má propojení s legislativním procesem? Tyto otázky na semináři zodpoví Júlia Sokolovičová (ředitelka Zeleného kruhu) a právníci s praxí v neziskovém sektoru Petra Humlířková (5 let pracovala v Zeleném kruhu) a Aleš Ziegler (Zelený kruh, Brněň). [Více o programu zde](#).

Ekologické dny Olomouc 2013: Chvála polyfonie

>>> TIP <<<
Zeleného kruhu

Ekologické dny Olomouc se konají od pátku **19. dubna 2013 do středy 1. května 2013**. O kráse a bohatství přirozeného světa bez radikálních odpovědí a konkrétních návodů, ale s řadou zvědavých otázek a tvořivých možností. Jak podotkl Zdeněk Neubauer o scénáři besed Ekologických dnů Olomouc: „Je to taková společná porada o našem světě“. Více o programu se dozvíte na webových stránkách www.slunakov.cz.

ČSOP: Projekce filmů "Bruselský byznys" a "Důl č. 8"

ČSOP promítá v úterý 23. dubna 2013 18:00 dokumentární filmy "Bruselský byznys" a "Důl č. 8" v rámci Festivalu Millenium. [Více informací zde](#).

Fórum 2000: NGO Market

Tradiční veletrh neziskovek NGO Market se i v letošním roce uskuteční v Národní technické knihovně v Praze **3. května 2013** a představí návštěvníkům neziskové organizace z celé České republiky. V 11.00 hodin se veletrh otevře široké veřejnosti. Návštěvníci budou moci navštívit stánky prezentujících se neziskových organizací, dobrovolnické centrum, workshopy, praktické ukázky, zúčastnit se netradičních aktivit a strávit příjemný den v zajímavém prostředí. Zvláštní pozornost bude věnována tématu občanství, občanských práv a možností. Více informací najdete zde: www.forum2000.cz

REGOL: Odborné semináře

"Voda v krajině" - 4.- 5. dubna v Horce nad Moravou a okolí Olomouce. [Více informací zde](#). "Zdroje informací o přírodě a krajině": 27.- 28. května na Rýmařovsku, [Více informací zde](#). "Dřeviny rostoucí mimo les": 4. - 5. června v Olomouci. [Více informací zde](#).

Panelové diskuze v ERA světě

Pozvánka na nový formát panelových diskuzí, kde je eliminována bipolarita témat. Série diskuzí probíhá od února do června. **Témata:** 26.2. - Smart Grid, 26.3. - E-mobility, 9.4. - Nano technologie, 15.5. - Inovace v bankovníctví, 12.6. - Bike-sharing. Poskytujeme prostor k diskuzi,

sdílení možností spolupráce, konceptů, produktů, nápadů a vizí společností, organizací i jednotlivců. Více o programu [zde](#).

Hnutí Brontosaurus: [Vybírejte z padesáti táborů v sedmi zemích](#)

V nabídce Prázdnin s Brontosaurem najdete již téměř padesátku letních akcí. Ty každoročně přilákají na **patnáct set mladých lidí**. Neváhejte a naplánujte si nezapomenutelné léto. Letos se kromě Česka a Slovenska můžete podívat i do Indie, Rumunska, Srbska, Polska a na Ukrajinu. Více informací na <http://prazdniny.brontosaurus.cz/>

PRÁCE

EPS: Hledá Manažer/ka mezinárodního projektu

Forma spolupráce: Placená práce - částečný úvazek. EPS hledá do svého týmu manažera/manažerku mezinárodního projektu zaměřeného na boj proti korupci. [Více o pozici najdete zde](#).

Zpravodaj připravili: Aleš Ziegler, Jan Skalík, Adriana Bínová a Zdeňka Šimková.

Projekt, v jehož rámci je Zpravodaj připravován, byl také finančně podpořen:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

